Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nota actief openbaar
Ja

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Team D

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS

Deadline: 28 oktober 2026

nota

TER BESLISSING

Aanbieding rapport Commerciële determinanten van gezondheid

Datum
7 oktober 2026

Kenmerk
4543387-1103107-PG

Zaaknummer
1103107

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Het Kennisplatform Preventie (KPP) heeft het ministerie van VWS op 30 september 2026 het rapport *'Commerciële determinanten van gezondheid: kennis over gezondheidsbeleid en commercie' ambtelijk* aangeboden met een begeleidende brief. Met de bijgesloten brief is een kabinetsreactie op het rapport geformuleerd. We adviseren u de kabinetsreactie vier weken na ontvangst van het rapport te verzenden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud en verzending van de brief aan de Tweede Kamer. Bij de verzending van de brief wordt ook het rapport en de begeleidende aanbiedingsbrief van het KPP als bijlagen meegestuurd. Deze zijn tot die tot tijd niet openbaar.

3. Kernpunten

- Met commerciële determinanten van gezondheid wordt bedoeld: de systemen, praktijken en routes waarmee commerciële partijen invloed uitoefenen op de volksgezondheid. De invloed kan zowel schadelijk als gezondheidsbevorderend zijn.
- Een relatief beperkte groep bedrijven, 'health-harming industries', dragen onevenredig bij aan gezondheidsschade. Voorbeelden zijn de tabaks-, alcohol-, gok- en fossiele brandstoffenindustrie en delen van de voedingsindustrie.
- De opstellers van het rapport benoemen de internationale verwevenheid en de noodzaak om op verschillende bestuurlijke niveaus samen te werken. Het ziet een belangrijke rol voor de overheid als marktmeester en regulator. Zij benoemt waardevolle kennishiaten om effectief beleid te kunnen ontwikkelen.
- In uw reactie laat u weten:
    - Voor de internationale dimensie aan te sluiten op relevante ontwikkelingen binnen de WHO en de EU; en
    - Dat u maatregelen neemt om de gezondheid te beschermen (o.a. kidsmarketing) en te bevorderen (o.a. schoolfruit); en
    - Samen met ZonMw ruimte te maken in het ZonMw Preventieprogramma voor een deel van de kennisvragen, brengt u het rapport onder de aandacht van andere departementen en noemt u het aanbod van ZonMw om een kennissessie voor de Tweede Kamer te organiseren om hen zo verder te informeren.

4. Toelichting

a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten
n.v.t.

b. Juridische aspecten
N.v.t.

c. Politieke en maatschappelijke context
- In 2024 zijn een WHO-rapport over commerciële determinanten van gezondheid en een manifest van de Samenwerkende Gezondheidsfonden verschenen. De fondsen spreken over een 'gezondheidsramp' in Nederland en roepen o.a. het bedrijfsleven op om werk te maken van gezondheid.
- Eind 2024 heeft de toenmalig minister van VWS de Tweede Kamer gemeld[1] dat het KPP is gevraagd een analyse te maken van de relatie tussen Gezondheid in alle beleidsdomeinen (GIAB) en commerciële determinanten van gezondheid, met specifieke aandacht voor kennisvragen die de komende 5 tot 10 jaar beantwoord moeten worden.
- Het KPP heeft een technische werkgroep commerciële determinanten van gezondheid ingesteld met deskundigen uit de wetenschap (o.a. TNO, RIVM en WRR) en een klankbordgroep met experts uit het maatschappelijk middenveld, werkgeversorganisaties en het bedrijfsleven.
- ZonMw heeft de kenniscoördinator van de vaste Kamercommissie VWS bijgepraat over het Kennisplatform Preventie en de rapporten. Dit was op verzoek van de Kamer. Daarbij is een informatieve technische briefing of kennissessie besproken.

5. Afstemming
Relevante passages zijn afgestemd met het ministerie van EZK, IenW en Financiën, ZonMw en met de VWS-directies: GMT, IZ, PG, VGP en leden van het MT Preventie.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[1] Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 794